

Den kubanska krisen fördjupas

Den amerikanska Kuba-blockaden har lett till akut brist på bränsle (olja och diesel) som bl a medfört långvariga strömavbrott.

Den första artikeln nedan är från *La Joven Cuba*, ett Kubabaserat kollektivt projekt för samhällsstudier och analys, som verkar för ett rättvist, demokratiskt och hållbart samhälle, och som ser sig som en förbindelselänk mellan civilsamhället och makthavarna.

Den andra är från den vänsterorienterade online-baserade franska tidningen *Mediapart*, som kommer ut på franska, engelska och spanska. Artikelförfattaren är en freelancejournalist med Latinamerika (bl a Kuba) som specialitet.

Den tredje är från brittiska *Guardian* och handlar om Kubas internationella isolering med fokus på Europa.

Den dolda kostnaden för krisen på Kuba

Redaktionen för *La Joven Cuba*. Ur *Links International Journal of Socialist Renewal*, 23 maj 2026

Strategin med att strypa Kuba ekonomiskt har uppnått en av sina mest obemärkta framgångar – att göra USA:s sanktioner till något helt normalt också inom medier och de akademiska och politiska kretsar som i årtal har vittnat om sanktionernas ekonomiska och mänskliga konsekvenser. Medan tvångsmedlen skärps och utvidgas till att också gälla internationella aktörer som tidigare idkade handel med ön verkar den allmänna debatten om krisen nu uteslutande handla om de påtagliga misstag och misslyckanden Kubas regering stått för, som om de båda företeelserna ägde rum i separata universum.

Sanktionspolitiken handlade ursprungligen om att åstadkomma en regimförändring – något som misslyckats – men har med framgång muterat till en form av kollektiv bestraffning, där försämringen av levnadsvillkoren för befolkningen också blir en del av skrämeeffekten. Kuba har därmed blivit ”det dåliga exemplet” att skylta med inför omvärlden och krisen, ett permanent varnande exempel mot varje politiskt eller ekonomiskt alternativ som utmanar USA:s ställning.

I den bemärkelsen är transportbolagen Hapag-Lloyds och CMA CGM:s beslut nyligen att inställa nya uppdrag kopplade till Kuba ett oroväckande tecken på den snöbollseffekt USA:s nya sanktioner får för Kubas ekonomi och, framför allt, för vardagslivet för miljontals människor som redan fått klara sig under ytterst otrygga förhållanden.

Bolagens åtgärd kommer bara några veckor efter att Donald Trump den 1 maj undertecknade ett presidentdekret som avsevärt utvidgade omfattningen av sanktionerna mot Kuba. Dekretet ger också rätt till repressalier mot utländska bolag eller enheter som bibehåller ekonomiska kontakter med sektorer som anses ha strategiskt värde för Kuba. Även om transportföretagen framställt sitt beslut som en försiktighetsåtgärd medan de bedömer potentiella rättslig och finansiella risker har en rad rapporter i medierna citerat industrikällor som uppger att Hapag-Lloyd och CMA CGM tillsammans svarar för 60 procent av containertrafiken till Kuba. Att deras tjänster upphör kommer sannolikt att få dramatiska och omedelbara följder för försörjningen. Vidare finns risk för en dominoeffekt där andra bolag, som också oroar sig för potentiella repressalier och böter, kan bestämma sig för att inställa trafiken till ön.

Även om USA-administrationen ofta framställer åtgärder som riktade mot Kubas statsapparat är det i själva verket ytterst civilbefolkningen som drabbas. När två av världens största bolag inom sjöfarten inställer leveranser till en önation som är kraftigt beroende av import påverkar det omedelbart tillgången på livsmedel, medicin, bränsle, råvaror och annat väsentligt.

Kuba upplever för närvarande en av de svåraste ekonomiska och sociala kriserna någonsin. Högt uppsatta representanter för FN har nyligen konstaterat att bristen på elektricitet, bränsle och medicin prövar hälsovården till det yttersta och påverkar miljontals människors tillgång till grundläggande service. FN har pekat på att sjukhus och kliniker tvingats inställa operationer, vaccinationsprogram och akutvård på grund av brist på viktiga tillgångar. Man varnade också för att ”de mest sårbara delarna av befolkningen – barn, äldre och gravida – kommer att drabbas hårdast” om denna situation består.

Samtidigt har inflationen urholkat köpkraft, den inhemska produktionen är låg och brist på eller omåttliga priser på nödvändighetsvaror är en del av vardagen.

Problemet består inte bara i de direkta sanktioner USA infört, utan också i den s k ”avskräcknings-effekten”, eller *overcompliance* – överefterlevnad, då utländska företag, banker, försäkringsbolag och logistiska operatörer väljer att avsluta eller begränsa sina relationer med Kuba för att undvika eventuella repressalier, böter eller nya restriktioner från USA:s sida. Följden blir en ekonomisk isolering av Kuba som sträcker sig långt bortom vad ensidiga tvångsmetoder kan innebära.

I detta specifika fall kan sjöfartsbolagens försiktighetsåtgärder leda till ökade transportkostnader, förseningar av import och försämrad stabilitet av leveranser. För Kubas del, där en stor del av tillgången på livsmedel är beroende av import, kommer det att leda till ökat inflationstryck, brister och rent av problem med tillgången på livsmedel. De mest utsatta familjerna skulle åter drabbas hårdast.

Åtgärderna riktar också ett hårt slag mot den spirande privata sektorn på Kuba. Småföretagsamheten är beroende av import för tjänster och leveranser. Många företagare använder logistiska mellanhänder och internationella sjöfartsbolag för att skaffa livsmedel, reservdelar, teknologi, råvaror och viktiga varor, som de sedan säljer vidare eller använder i sin ekonomiska verksamhet. Höjda transportkostnader, finansiella restriktioner och utländska leverantörers ovilja att göra affärer med Kuba begränsar ytterligare denna sektor, som på senare år har fungerat som ett av de främsta skydden mot den bristsituation som råder.

Det finns även en psykologisk och social konsekvens som ofta inte uppmärksammas. Osäkerheten beträffande tillgången på basvaror ökar den kollektiva oron, leder till hamstring och stärker känslan av ständig instabilitet. På Kuba spenderar storas delar av befolkningen en viktig del av inkomsten enbart på livsmedel. Därför kommer alla störningar av leveranserna sannolikt att få direkta konsekvenser i vardagslivet.

Vissa exilkubaner och kubansk-amerikanska medlemmar av kongressen försvarar ofta sanktionerna som den ”kemoterapi” som krävs för att utrota ”cancern”. Nu har ju den terapin använts i över 60 år och har inte lyckats åstadkomma någon politisk förändring på Kuba, utan bara bidragit till försämringar för befolkningen. Det är folket som fått ta den hårdaste stöten av sanktionerna.

Det är befogat att ifrågasätta den kubanska regeringens politik, kräva strukturella reformer och ökad frihet och ekonomisk effektivitet. Men vi måste också inse att yttre tvångsmetoder får reella mänskliga konsekvenser i ett samhälle som i årtal plågats av en ackumulerad kris.

Nu präglas samhället på Kuba av ökad bräcklighet. Intensifieringen av åtgärder som ytterligare hejdar öns ekonomiska integration i internationell handel kommer bara att ytterligare öka fattigdomen, utvandringen och fördjupa de ekonomiska klyftorna. Ingen politisk strategi kan anses som legitim när det är civilbefolkningen som får ta stöten.

Idag bör vi påminna oss José Martí's ord:

Länderna i Amerika måste främja allt som för folken närmare varandra och avsky allt som ökar avstånden. Där handlar framtiden, som för alla mänskliga problem, om fred.

Vardagen hårdnar på Kuba under trycket från USA

Margot Davier [Havanna], Ur *Mediapart*, 24 maj 2026

De är några hundra entusiaster i den tidiga morgonsvulkan på El Malecón, den långa promenaden vid havet i Havanna. I händerna bär de stora plakater med bilder på Fidel Castro, Che Guevara men framför allt av Raúl Castro, Fidel Castros 94-åriga bror, f d statschef och hjälte från revolutionen, i militäruniform.

Strandpromenaden El Malecón i Havanna (Licens CC BY-SA-2.0)

”Jag har kommit för att försvara Revolutionen och Raúl. Här finns ett folk, en revolution, och vi är inte rädda”, säger en man i sextioårsåldern som inte vill uppge sitt namn, utan bara presenterar sig som ”kuban”, ”arbetare”. ”Det som sker är orättvist och rent av kränkande”, muttrar han.

Senare på dagen den 22 maj har tusentals personer svarat på uppmaningen från flera ungdomsorganisationer att visa sitt stöd till den gamle ledaren som två dagar tidigare åtalades av USA:s justitiedepartement.

Anklagelserna mot honom, och ytterligare fem tidigare medlemmar av regeringen, är många: mord, nedskjutning av flygplan som kretsade kring ön med kopplingar till *Los Hermanos al Rescate*, en organisation i Miami med uppdrag att undsätta kubanska flyktingar till havs, och sammansvärjning i syfte att döda amerikanska medborgare. Det hela inträffade 1996 då Raúl Castro var försvarsminister. Åtalet framstår som en ny etapp i ökningen av hoten från Trump-administrationen och Marco Rubio, utrikesministern av kubanskt ursprung.

Raúl Castro, ännu en av de mest betydande personerna i den kubanska regimen, deltog inte i manifestationerna, i motsats till dottern Mariela Castro och Kubas president Miguel Díaz-Canel. Mitt emot USA:s ambassad i Havanna fanns ett hundratal soldater utplacerade och några tusen statstjänstemän som ropade revolutionära slagord.

”Raúl, det är Kuba. Det är vår ledare och jag ser det som vår främsta plikt att förvara honom mot förolämpningarna från den amerikanska regeringen”, sade Luis Ernesto López, 18-årig ordförande för gymnasisternas federation i Havanna-området. Närmast väntar honom den obligatoriska militärtjänsten. ”Vi får inte underskatta fienden. Men vi måste samtliga, folket som regeringen, visa oss redo att försvara fosterlandet, det är det viktigaste. Det kommer inte att hända samma som hände i Venezuela, för Kuba är inte Venezuela.”

När militärtjänsten väl är avverkad planerar den unge mannen att börja studera internationell rätt och bli advokat. ”De geopolitiska spänningarna med USA är uppenbara. De långa timmarna av *apagones* [strömavbrotten], stärkandet av embargoet beträffande handel och finanser påverkar

vardagen för oss. Men det är på oss det ankommer att få till stånd en förändring och förbättra läget. Vi måste slå vakt om vår suveränitet.”

Växande hot

Ända sedan den militära operationen i Venezuela, som ledde till det illegala tillfångatagandet av landets president Nicolás Maduro den 3 januari, har USA:s president Donald Trump inte gjort någon hemlighet av sina planer på att störta regimen på Kuba och vid flera tillfällen försäkrat att han ”kommer att ta” Kuba. Men på sistone har trycket ökat ytterligare.

Åtalet mot Raúl Castro den 20 maj var höjdpunkten i en vecka av hotelser och påminner om det tillvägagångssätt som användes i Caracas och som Vita huset betraktar som lyckosamt. Den 13 maj medgav de styrande på Kuba att man hade slut på reserverna av importerad olja. Dagen därpå landade en USA-delegation, under ledning av CIA-chefen John Ratcliffe i Havanna för samtal med kubaner på hög nivå, bl a Raúl Rodríguez Castro, alias ”Raulito”, barnbarn till den tidigare presidenten.

Budskapet var följande från USA:s sida: USA kunde utlova ekonomisk hjälp förutsatt att Kuba snabbt och omfattande genomförde stora förändringar. Ett av målen med besöket var också att kräva stängning av de ryska och kinesiska avlyssningsanläggningarna på ön. USA upprepade också erbjudandet om humanitärt bistånd värt 100 miljoner dollar via katolska kyrkan ”och andra respektabla organisationer”, enligt vad USA:s utrikesdepartement uppgett.

”Ett försök att vinna stöd bland kubanerna”, säger Peter Kornbluh, Kubakännare på NARA (National Archives and Records Administration) i Washington. ”Den 20 maj förklarade utrikesminister Marco Rubio att bara USA kunde förbättra situationen för kubanerna. Det handlar om att tillskansa sig stöd av en befolkning som ju är det indirekta offret för trycket från USA.” De styrande på Kuba har sagt sig vilja studera erbjudanden av humanitär karaktär.

”Men jag ser inte hur något ska kunna förändras utan en upptrappning från USA:s sida, vilket innebär våld. De båda länderna har en lång gemensam historia och Kuba var ju en vasall till Washington i trettio år”, säger Peter Kornbluh.

”Upptagna med att överleva”

I Havanna gör de höjda sommartemperaturerna det än svårare att stå ut med de ständiga och långa strömavbrotten, som nu kan vara i mer än tjugo timmar om dygnet. Dagligen ljuder protester från *cazuelas*, slamret av kastruller, på förfallna gator där sophögarna bara fortsätter att växa.

”Allt är väldigt besvärligt, mycket komplicerat. Inget fungerar, vi är ledsna och stressade. Trots allt vi får vara med om på ön finns ju inget val om man har familj, man måste hålla ut”, säger Mercedes. Hon är i femtioårsåldern och bor nära *Capitole* i centrum av Havanna. ”Jag bor här runt hörnet. Hela dagen är vi utan elektricitet. Kanske har jag ström två-tre timmar om dagen. Jag kan knappast följa med i nyheterna. Jag är fullständigt okunnig om vad som händer.”

Hon säger sig inte känna till att Raúl Castro blivit åtalad och litar till det yttre lugn som råder i staden. ”Vi gråter hela dagen, vi lider ... Vad skulle det tjäna till att göra något? Det enda vi bryr oss om är att överleva”, utropar hon och visar vad hon har i sin plastpåse – en liten butelj med olja och ris som hon kommit över till omåttligt pris. Alberto, en av hennes grannar, ansluter sig till samtalet. ”Jag tror inte att USA kommer att ingripa och om man tänker göra samma sak som i Venezuela är det inte värt mödan. Men om bara jag fick bestämma skulle jag ju vilja att de installerade en ny regim i morgon.”

Tills vidare, trots krisen och ovissheten, har regimen satt en ära i att genomföra festivalen Cuba Disco, ett slags motsvarighet till Grammy Awards. I *El Pabellon Cuba*, ett utställningscenter i stadsdelen Vedado ges konserter dagligen under en vecka. I lördags drogs en stor publik av tonåringar när Wampi framträdde, en reparto-artist – en form av musik med bakgrund i de enkla kvarteren i städerna som blandar traditionella rytmer med afro och reggaeton.

De trängdes framför scenen, kunde alla texter utantill och dansade under översvallande glädje, ibland med föräldrarna på åskådarplats. Yuneisis, 37-årig läkare, uppger att det tagit honom en och en halv timme att ta sig dit i kollektivtaxi. ”Det var fantastiskt, Wampi var fenomenal, jag älskar det! Jag skulle ha kunnat ge allt i världen för det. Det var verkligen värt det!”

Lite längre bort summerar Yasiel Guin Zuniga, chef för Cuba Disco, läget: ”Det är viktigt att hålla stämningarna vid liv. Det gäller att fortsätta att hylla kubanskt musikliv och landets kulturella institutioner. Folket måste få uppleva glädjen genom kulturen.” Han säger samtidigt att arrangörerna fått anpassa sig till situationen och koncentrera aktiviteterna till en enda plats, central och tillgänglig.

”Musiken har alltid betytt mycket för oss och varit en lisa för själen. Från den 25 maj kommer vi förresten att anordna *Corazón Feliz* som vänder sig till barnen.”

Och bekräftar därmed att några *apagones* på kulturens område inte står på programmet. I varje fall inte ännu.

En gång hade Kuba vänner i Europa

Det finns orsaker till att detta vänt

Paul Taylor, Ur *The Guardian*, 29 maj 2026

[Artikelförfattaren är gästforskare vid European Policy Centre, en i Bryssel baserad tankesmedja.]

För många européer i min generation var Kuba lika mycket en angelägenhet för progressiva som ett land.

I vårt selektiva urval under studentåren (för mig handlade det om mitten av 1970-talet) var Kuba ett modigt litet land som störtat en korrupt regim som gick i ledband med maffian i USA. I en folklig revolution ledd av den karismatiske Fidel Castro och den legendariske gerillaledaren Che Guevara höll det sedan ut och försvarade sitt oberoende mot ett förlamande USA-embargo. *Hasta la victoria siempre!*

Nu försmäktar kubanerna i desperat fattigdom och nästan utan elektricitet under den USA-blockad av bränsleleveranser som Donald Trump beordrat för att åstadkomma maximalt tryck och endera störta öns kommunistiska ledare eller tvinga dem att öppna dörren för USA-kapitalismen. USA:s beslut att åtala Raúl Castro – Fidels 94-årige bror och efterträdare som fortfarande efter pensioneringen är en viktig maktfaktor – för att 1996 medverkat till nedskjutningen av två lätta USA-flygplan visar Washingtons beslutsamhet att eliminera det gamla gardet. Fabriker och transporter står stilla i brist på energi. Sjukhusen kämpar förtvivlat för att hålla igång nödgeneratorer och kunna behandla patienterna.

Ändå är det få utanför den yttersta vänstern i europeisk politik som protesterar mot denna helt klart illegala strypning av Kubas ekonomi och folk. Än mindre reagerar man på USA:s strypgrepp på Kuba genom att leverera bränsle eller generatorer. Omvärlden lyfter inte ett finger för att skydda Kuba mot Trumps dödliga grepp. Även indignation är en bristvara.

Det beror delvis på att Kubas klassiska vänner och bundsförvanter – Ryssland, Venezuela, Mexiko och Brasilien – endera satts ur spel, är distraherade eller har viktigare saker att göra upp med Washington om. Men Kubas trängda läge beror också framför allt på att de styrande i landet varit odugliga och inte gjort mycket för att hjälpa det egna folket.

Att kubanerna varken åtnjuter frihet eller välstånd har mer att göra med att decennier av kommunistisk vanskötsel tagit kål på ekonomisk initiativkraft och yttrandefrihet under hänvisning till den minsta gemensamma nämnaren jämlikhet. ”Kuba idag är allt annat än *libre*”, säger Herman Portocarero, en f d ambassadör för Belgien och EU i Havanna som 2016 medverkade till avtalet mellan EU och Kuba och politisk dialog och bistånd. ”Det handlar om en tropisk ö med mängder av bra jordbruksmark som i årtal importerat 80 procent av sina livsmedel.”

EU och Brasilien erbjöd finansiellt och tekniskt stöd för att hjälpa Kuba att övergå från sockerrör till livsmedelsproduktion. ”Vi försökte och brasilianerna försökte också göra något men vi misslyckades. Hela tiden stötte vi på en mur av ideologi och dogmer”, säger Portocarero. Och de två senaste åren har nu närmare en miljon högtbildade kubaner emigrerat.

Kubas långa tradition av ”sugar daddies” upphörde i januari när Trumps blixttack avlägsnade vänsterstyret i Venezuela och kidnappade president Nicolás Maduro och hans hustru till USA för att ställas inför rätta. Det blev slutet på de leveranser av olja från Venezuela som hållit Kuba flytande. Med liten export hankar sig landet fram på överföringar från exilkubaner, många av dem i USA och Kanada. Till och med den legendariska Havana Club-romen säljs i importerade buteljer på grund av att det inte är lönsamt att tillverka glas på Kuba.

Ryssland, som under Sovjetepoken var Kubas främsta beskyddare och ekonomiska samarbetspartner, har kört fast i ett krig i Ukraina som inte går att vinna. Ryssarna tittade handlingsförlamat på när deras främsta allierade i Mellanöstern, Assad-regimen i Syrien, störtades och när en annan regional kompiss, Iran, bombades av USA och Israel. Visserligen skickade Ryssland i mars en leverans av olja till Kuba och USA släppte igenom den av ”humanitära” skäl. Inget annat land – inte ens vänsterstyrda Mexiko och Brasilien – har vågat sig på att skicka bränsle av rädsla för att drabbas av sanktioner.

Kina, som har vänskapliga relationer med Havanna, har heller inte utmanat USA:s blockad. Xi Jinping har viktigare frågor att avhandla med Trump. Det finns inga tecken på att Kuba ens nämndes under deras toppmöte tidigare denna månad. Kuba är inte en tillräckligt stor marknad för att Kina skulle bry sig. Och Europa är mer oenigt än någonsin beträffande Kuba och bekymrar sig mer för kriget i Ukraina eller USA:s och Israels krig mot Iran som fått bränslepriserna att skjuta i höjden.

Inom EU har Spanien och Frankrike traditionellt varit Kubas främsta förespråkare och de mest uttalade kritikerna av USA:s embargo, som ju varit i kraft sedan 1962. Längre gick det att flyga direkt från Madrid till Havanna men nu inställs många flyg på grund av att turismen rasat samman. I åratal stödde EU också enhälligt den årliga resolutionen i FN:s generalförsamling med krav på stopp för embargot mot Kuba. Men i fjol röstade Ungern emot medan Tjeckien, Estland, Lettland, Litauen, Polen och Rumänien lade ner rösten.

För många inom vänstern, som veteranerna Jeremy Corbyn i Storbritannien och Jean-Luc Mélenchon i Frankrike, handlar Kuba om antiimperialism och suveränitet. Men för högern handlar det om antikommunism och individuell frihet, i synnerhet i de länder i Centraleuropa som i decennier levat under sovjetiskt herravälde.

Till och med Spanien, där vänsterregeringen berömt sig av att stå upp mot USA genom att fördöma kriget mot Iran och vägrat ställa sina baser till förfogande för operationen, har varit märkligt tyst om Trumps tvångsåtgärder mot den forna kolonin. Visserligen gjorde Spanien, Mexiko och Brasilien ett gemensamt uttalande i april där ”den besvärliga situationen” för Kubas folk fördömdes. Man manade till respekt för suveränitet och internationell rätt, men USA eller oljeblockaden nämndes inte direkt och enbart ökat humanitärt bistånd, inte energileveranser, utlovades.

Så ingen ska vänta sig att Europa kommer att göra något för att stoppa nästa episod av ”Donroedoktrinen” om Washington påtvingar Kubas nuvarande ledare ”ett avtal” eller klämmer till landet än hårdare. Även Europa har viktigare saker att avhandla med Trump. Europa kan ha haft en historia av goda relationer med Kuba men USA har geografin och geopolitiken på sin sida.

Översättning: Björn Erik Rosin

Lästips

Artikelsamling: [USA, Venezuela och Latinamerikas framtid](#) (15/1 -26)

Artikelsamling: [USA, Venezuela, Latinamerika och Kina](#) (11/2 -26)

Artikelsamling: [Dagens Kuba i svår kris](#) (13/2 -26)